

Naslov članka/Article:

Interdisciplinarna narava slikanice: možnosti medpredmetne obravnave slikanice pri pouku slovenščine in likovne umetnosti

Interdisciplinary Nature of a Picture Book: Possibilities for a Cross-Curricular Discussion of a Picture Book during Slovenian Language and Art Lessons

Avtor/Author:

Doc. dr. Janja Batič, mag. Petra Lebar Kac,
red. prof. dr. Dragica Haramija

DOI:

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Razredni pouk št. 3/2019, letnik 21

ISSN 1408-7820

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo
Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2019

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/razredni-pouk/>

 Doc. dr. Janja Batič,
Univerza v Mariboru,
Pedagoška fakulteta

 Mag. Petra Lebar Kac,
Osnovna šola Janka
Padežnika Maribor

 **Red. prof. dr.
Dragica Haramija,**
Univerza v Mariboru,
Pedagoška fakulteta in
Filozofska fakulteta¹

Interdisciplinarna narava slikanice: možnosti medpredmetne obravnave slikanice pri pouku slovenščine in likovne umetnosti

---

IZVLEČEK: V članku predstavljamo medpredmetno povezavo pri pouku slovenščine in likovne umetnosti na razredni stopnji. Slikanica je posebna oblika knjige, v kateri gre za več kodov sporočanja ali multimodalnost (najmanj dva koda sporočanja: besedilo in ilustracija). Za obravnavo je bila izbrana avtorska slikanica Lea Lionnija *Mali modri in mali rumeni* (prvič izšla 1959, v slovenščini 2015), ki gotovo sodi v vrh slikaniške produkcije. Najprej so predstavljena temeljna spoznanja o slikanicah, sledi predstavitev izbrane slikanice: parabesedilo, oblikovni odnos med besedilom in ilustracijo, analiza besedila in ilustracij, vsebinski odnos med besedilom in ilustracijo ter medpredmetna povezava. Slikanico smo povezali z gradniki bralne pismenosti, zlasti s 3. gradnikom, to je razumevanjem koncepta bralnega gradiva, ne nazadnje pa je branje slikanice dobra spodbuda za motivacijo za branje, tekoče branje, branje z razumevanjem in odziv na prebrano.

Ključne besede: slikanica, slovenščina, likovna umetnost, medpredmetno povezovanje, multimodalna pismenost, Leo Lionni

---

Interdisciplinary Nature of a Picture Book: Possibilities for a Cross-Curricular Discussion of a Picture Book during Slovenian Language and Art Lessons

Abstract: The article presents a cross-curricular link between Slovenian Language and Art lessons at the primary level. A picture book is a special type of book which contains several modes or multimodality (at least two communication modes: text

---

¹ Batič in Haramija sta prispevek napisali v okviru projekta OBJEM – Bralna pismenost in razvoj slovenščine (Ozaveščanje, Branje, Jezik, Evalvacija, Modeli), šifra projekta OP20.01462, vodja dr. Sandra Mršnik, ki ga vodi Zavod RS za šolstvo: Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

and illustration). The article discusses the original picture book by Leo Lionni *Little Blue and Little Yellow* (first published in 1959 and published in the Slovenian language in 2015) which is undoubtedly a masterpiece of picture book production. The discussion begins by presenting the basic facts about picture books, followed by a presentation of the selected picture book: the paratext, the formal relationship between text and illustration, an analysis of the text and illustrations, the relationship between the content of the text and illustrations, and a cross-curricular link. The picture book was linked to the building blocks of reading literacy, particularly with the 3rd building block, i.e. understanding the concept of the reading material; last but not least, reading a picture book provides good motivation for reading, reading fluently, reading with comprehension and reacting to the text.

Keywords: picture book, Slovenian Language, Art, cross-curricular integration, multimodal literacy, Leo Lionni

Uvod

Slikanica je multimodalna knjiga, za katero sta značilna najmanj dva koda sporočanja, in sicer besedni in vizualni kod. Slikanica ima tri glavne sestavine, in sicer »besedilo, ilustracije in vsebinsko-oblikovni odnos med besedilom in ilustracijo« (Haramija in Batič, 2013, str. 23). Vsebinski odnos med besedilom in ilustracijo imenujemo interakcija. Nikolajeva (2003) govori o treh glavnih vrstah interakcije med besedilom in ilustracijami, in sicer simetrična (informacije v ilustraciji in besedilu se ponovijo), komplementarna (informacije se dopolnjujejo) in stopnjevalna (slike presegajo besedilo ali obratno) interakcija. Branje slikanice se bistveno razlikuje od branja neilustriranih besedil. Razbiranje pomena se namreč ne nanaša zgolj na en (torej besedni) kod sporočanja, ampak je treba slikanico obravnavati kot multimodalno besedilo ali multimodalni sestav. To pomeni, da je treba razbirati pomene iz vseh kodov sporočanja: kaj je zapisano v besedilu, kaj vidimo na ilustracijah in kakšen pomen tvorita oba koda sporočanja skupaj. Temu procesu pravimo tudi multimodalna analiza (prim. Graham in Benson, 2010). Multimodalna analiza slikanic ima interdisciplinarno naravo, saj gre za tesno povezavo književnosti in likovne umetnosti oz. v šolskem prostoru medpredmetno povezavo slovenščine (oz. jezika) in likovne umetnosti.

Izbrana slikanica: Leo Lionni *Mali modri in mali rumeni*

V nadaljevanju bomo predstavili primer analize slikanice ter možnosti za medpredmetno obravnavo. Kot primer smo izbrali avtorsko slikanico Lea Lionnija

Mali modri in mali rumeni, ki je vsebinsko in oblikovno odlična. Delo je prvič izšlo že leta 1959, v slovenščini je bila slikanica prvič objavljena leta 2015.

Tabela 1: Osnovni podatki o slikanici, analiza parabesedila in oblikovnega odnosa med besedilom in ilustracijami

Naslov slikanice, leto izdaje, založba: Mali modri in mali rumeni, 2015, Dob: Založba Miš
Avtor besedila: Leo Lionni
Avtor ilustracij: Leo Lionni
Naslovnica: Naslovnica je ilustrirana in se nadaljuje na hrbtno stran. Razdeljena je na tri pasove (od spodaj navzgor: črni, beli in rumenorjav), ki nimajo ravnih robov (spominja na trganje papirja). Sredi belega traku sta dve obliki, ki se delno prekrivata. Na levi strani je modra krožna oblika, na desni je rumena. Njun presek je zelen. V zgornji rumenorjavi pas je vstavljen naslov, v desni del spodnjega pasu pa ime avtorja.
Vežni listi: Vežni listi so kolorirani. Vidimo ritmično ponavljanje modrih in rumenih krožnih oblik na belem in na črnem ozadju.
Notranja naslovnica: Notranja naslovnica je ilustrirana. Na levi strani dvostranske kompozicije je ritem belih krožnih oblik na modrem ozadju. Na desni strani je ponovitev obeh oblik in njunega preseka (kot na naslovnici) na belem ozadju. V zgornjem delu je ponovno zapisan naslov, v spodnjem delu je pripis: »zgodba Lea Lionnija za Pippa in Ann in druge otroke« ter ime založbe.
Oblikovni odnos med besedilom in ilustracijami: Ilustracije so večinoma postavljene na belo ozadje (enkrat je tudi črno in rdeče) in spominjajo na oblike, ki so iztrgane iz barvnih papirjev in prilepljene na podlago. Tehnika asociira na kolaž, natančneje na trganko. Besedilo je kratko, največkrat gre za eno vrstico besedila, ki je vstavljeno v spodnji del strani, torej pod ilustracijo.

Leo Lionni je svojima vnukoma na podzemni železnici v New Yorku, da bi ju zamotil, naredil zgodbo o modrem in rumenem (natančneje besedilo je objavljeno na platnici slikanice), ker se je zdela zgodba zanimiva, jo je oblikoval v slikanico.

Tabela 2: Besedilo in ilustracije v izbrani slikanici

	BESEDILO (KRATKA VSEBINA)	ILUSTRACIJE (KAJ JE UPODOBLJENO IN KAKO)
1.	Predstavitve modrega.	Na belem ozadju je v sredini upodobljena modra krožna oblika.
2.	Predstavitve njegove družine (omenjena sta očka in mamica).	Velika rumenorjava mehka pokončna oblika je postavljena na belo ozadje. Na to obliko so postavljene tri modre oblike, majhna in velika krožna ter večja podolgovata.
3.	Omenjeni so njegovi prijatelji, ki niso poimenovani.	Šest majhnih krožnih oblik različnih barv je razporejenih na belo ozadje. Modra in rumena oblika sta postavljeni skupaj, prav tako sta blizu skupaj postavljeni temni rdeča in rjava. Rdeča in oranžna sta postavljeni vsaka zase.
4.	Njegov najboljši prijatelj je mali rumeni.	V center sta postavljeni modra in rumena oblika na belem ozadju.
5.	Rumeni živi na drugi strani ulice.	Velika rumenorjava mehka položna oblika je postavljena na belo ozadje. Na to obliko so postavljene dve veliki rumeni obliki (ožja in višja ter nekoliko nižja in širša) in majhna rumena oblika.
6.	Sledi omemba njenih najljubših iger: skrivalnice,	Na belo ozadje so postavljene tri večje podolgovate črne oblike (dve se dotikata). Okoli njih so razporejene rumena, rjava, temno rdeča in modra oblika. Na največjo črno obliko je postavljena svetlo rdeča oblika.
7.	in gnilo jajce.	Postavitev oblik v krog, in sicer so v krog razporejene rumena, modra, rjava, temno rdeča, oranžna, svetlo rjava in svetlo rdeča oblika.
8.	Sta sošolca.	Pokončen črn pravokotnik na belem ozadju. V tem pravokotniku so v treh vrstah nanizane manjše oblike. V zgornji vrsti so nanizane modra, rumena in svetlo rdeča oblika.
9.	Omenjene so njune igre, ko je pouk končan.	Na belem ozadju so v spodnjem delu razporejene oblike različnih barv, svetlo rdeča oblika je postavljena višje od ostalih. Modra in rumena oblika sta postavljeni zaporedno (med njima ni druge oblike).
10.	Malemu modremu je mama rekla, naj jo počaka doma, ker gre v trgovino.	Na belo ozadje je v spodnjem levem delu strani postavljena velika modra oblika tako, da polovica te oblike prebije rob. V osrednjem delu je velika rumenorjava oblika. Sredi je majhna modra oblika.
11.	Odpravil se je k malemu rumenemu,	Velika rjava oblika na belem ozadju. Mala modra oblika je postavljena v spodnji desni del rjave oblike, tako da se obliki delno dotikata.
12.	ampak ga ni bilo doma.	V spodnjem levem delu je na belo ozadje postavljena modra oblika, ob njej je velika položna rjava oblika.
13.	Začel ga je iskati.	Modra oblika v zgornjem desnem delu na belem ozadju.
14.	Povsod ga je iskal,	V spodnji desni del je postavljena modra oblika na črno ozadje.
15.	nenadoma pa je izza vogala prišel	Modra oblika je postavljena na rdeče ozadje. Modra oblika je postavljena nekoliko iz centra strani (nekoliko desno in višje od centra).
16.	mali rumeni.	Modra oblika predira levi rob strani, rumena oblika je postavljena nekoliko s centra kompozicije. Ozadje je belo.
17.	Objela sta se.	V središču strani sta na belo ozadje postavljeni rumena in bela oblika, ki se delno prekrivata. Njun presek je zelen.
18.	in se objemala,	V središču strani sta na belo ozadje postavljeni rumena in bela oblika, ki se zelo prekrivata. Njun presek je zelen.
19.	postala sta zelena.	V središču strani je na belo ozadje postavljena zelena oblika.
20.	Igrala sta se v parku,	Na belo ozadje so postavljene velike razgibane svetlo zelene oblike. Na eno od njih je postavljena manjša zelena oblika.
21.	v predoru,	Na belo ozadje je v spodnjem delu kompozicije postavljena podolgovata črna ploskev. Na njo je v desnem delu postavljena zelena oblika.

BESEDILO (KRATKA VSEBINA)	ILUSTRACIJE (KAJ JE UPODOBLJENO IN KAKO)
22. lovila tudi druge,	Na belem ozadju se v sredini kompozicije nahaja zelena oblika in nekoliko manjša oranžna oblika.
23. splezala sta na goro.	V desnem delu kompozicije je na belo ozadje postavljena velika črna oblika, na vrhu katere je majhna zelena oblika.
24. Utrujena	Zelena oblika na belem ozadju (spodnji levi del kompozicije).
25. sta šla domov.	Zelena oblika na belem ozadju (desni del kompozicije).
26. Modri očka in modra mama nista v malem zelenem prepoznala svojega malega modrega.	Velika rumenorjava mehka pokončna oblika je postavljena na belo ozadje. Na to obliko sta postavljeni velika krožna ter večja podolgovata modra oblika. Delno je na rumenorjavo obliko na levi strani kompozicije postavljena majhna zelena oblika (manjši del zelene oblike sega na belo ozadje).
27. Rumeni očka in rumena mama nista v malem zelenem prepoznala svojega malega rumenega.	Velika rumenorjava mehka položna oblika je postavljena na belo ozadje. Na to obliko sta postavljeni dve veliki rumeni obliki (ožja in višja ter nekoliko nižja in širša). Delno je na rumenorjavo obliko na levi strani kompozicije postavljena majhna zelena oblika (manjši del zelene oblike sega na belo ozadje).
28. Mali modri in mali rumeni sta jokala, ker ju starši niso prepoznali.	Na belem ozadju je zelena oblika, ob njej so majhne modre in rumene oblike.
29. Jokala sta še močneje.	V spodnjem delu kompozicije sta na belem ozadju dve ploskvi (leva je sestavljena iz malih modrih oblik, desna iz malih rumenih oblik).
30. Menila sta, da jima nihče ne bo verjel, kaj se je zgodilo.	Modra in rumena oblika na belem ozadju. Postavljeni sta v osrednji del kompozicije.
31. Modri je prišel domov in starša sta ga bila vesela.	Velika rumenorjava mehka pokončna oblika je postavljena na belo ozadje v desni del kompozicije tako, da preseka rob. Na to obliko sta postavljeni velika krožna ter večja podolgovata modra oblika (slednja je postavljena na skrajni rob strani, tako da je prikazana le do polovice). Delno je na rumenorjavo obliko na levi strani kompozicije postavljena majhna modra oblika (manjši del te oblike sega na belo ozadje). Ob njej je na levi strani na belo ozadje postavljena rumena oblika.
32. Objela sta ga.	Velika rumenorjava mehka pokončna oblika je postavljena na belo ozadje. Na njej so tri modre oblike, ki se delno dotikajo, in ločena rumena oblika.
33. Ko sta objela še rumenega, sta postala zelena.	Velika rumenorjava mehka pokončna oblika je postavljena na belo ozadje. Na njej sta obe veliki modri obliki. Eno od modrih oblik delno prekriva rumena oblika, in sicer tako, da je del rumene oblike, ki prekriva modro obliko, zelen. Delno je na rumenorjavo obliko na levi strani kompozicije postavljena majhna modra oblika (manjši del te oblike sega na belo ozadje).
34. Razumela sta, kaj se je zgodilo z malim modrim in malim rumenim.	Velika rumenorjava mehka pokončna oblika je postavljena na belo ozadje tako, da na levi strani preseka rob (je upodobljena delno). Na desni strani kompozicije sta obe veliki modri obliki na belem ozadju.
35. Vsi so se odpravili še k rumenim staršem in razložili, kaj se je zgodilo.	Na levem spodnjem delu sta rumena in bela oblika, ki se delno prekrivata (ta del je obarvan z zeleno). V desnem delu kompozicije sta dve veliki rumeni obliki. Prva je postavljena na belo ozadje, druga delno prekriva veliko rumeno obliko (slednja je postavljena tako, da preseka rob strani).
35. Objeli so se.	Na belo ozadje sta postavljena dva para modre in rumene oblike, ki se delno prekrivata (prekriti del je zelen).
36. Otroci so se igrali.	Več manjših oblik različnih barv, ki so postavljeni na belo ozadje v različnih skupinah. Modra in rumena oblika se delno prekrivata (prekriti del je zelen).
37. Konec.	Zelena oblika na belem ozadju.
38. Beseda staršem in pedagogom.	/

Tabela 3: Vsebinski odnos med besedilom in ilustracijami (pomen, ki ga ustvarita besedilo in ilustracija skupaj)

<p>Književni čas: V literarnem delu čas ni natančno opredeljen, izvemo le, da sta mali modri in mali rumeni sošolca, soseda in najboljša prijatelja (daljši čas). Ključni dogodek, preobrazba v mala zelena, solze nato barvo izmijejo, pa je kratek, traja le en popoldan, saj se zgodba odvija v času po pouku do večera. Književni čas v ilustracijah ni izražen.</p>
<p>Književni prostor: Prostor je v ilustracijah prikazan z barvo in obliko. Npr. veliki rumenorjavi obliki prikažeta dom, prostor učilnice je prikazan s črnim pravokotnikom, park je prikazan z večjimi zelenimi nepravilnimi oblikami. Književni prostor je delno izražen tudi v besedilu, vendar ne gre za opis dogajalnih prostorov, temveč zgolj za omembo teh (dom, šola, park, predor, gora).</p>
<p>Literarni liki</p> <p>S preprostimi oblikami so prikazani naslednji literarni liki: mali modri, mali rumeni, mali zeleni (ki je hkrati metafora za prijateljstvo, povezanost), starši (modri in rumeni starši), sošolci in prijatelji, ki so različnih barv. Metaforično lahko slikanico beremo tudi kot izrazito naklonjeno večkulturnosti in medkulturni spoštljivosti, ki se je razplamtevala v času nastanka slikanice. Npr. le nekaj let pred nastankom slikanice Rosa Parks ni želela na avtobusu odstopiti sedeža belcu (1955), kar je pomenilo začetek boja za državljanske pravice v ZDA, ki ga je vodil Martin Luther King (Nobelovo nagrado za mir je prejel leta 1964).</p>
<p>Razpoloženje</p> <p>V slikanici prevladuje vedro in igrivo razpoloženje, ki ga ustvarjajo čiste barve in razgibana kompozicija. Izrazito je poudarjeno gibanje od leve proti desni, kar ustvarja dinamično vzdušje, občutek hitenja in vedrine. Gibanje se umiri v osrednjem delu, ko se zelena oblika spreminja nazaj v rumeno in modro. V besedilu je zaznati tesnobo, in sicer ko mali modri ne najde malega rumenega, drugič pa, ko ju starši ne prepoznajo in jočeta. Prijateljstvo je najgloblja vez med njima, ki tudi v besedilu v vseh drugih primerih kaže na dobre odnose in prijazno razpoloženje med vrstniki in v odnosih med otrokoma (oz. na koncu med otroki) in odraslimi.</p>
<p>Intraikonično besedilo</p> <p>V slikanici ni intraikoničnega besedila.</p>

3 Medpredmetna obravnava slikanice

Iz zgornje predstavitve je razvidno, da slikanice *Mali modri in mali rumeni* ne moremo celostno obravnavati znotraj enega samega predmetnega področja. Pri slikanici *Mali modri in mali rumeni* gre večinoma za komplementarno interakcijo, saj se podatki dopolnjujejo. Primer simetrične interakcije: V besedilu piše (Lionni, 2015, str. 3): »To je mali modri.« Nad to besedilo je postavljena manjša modra oblika. Primer komplementarne in delno stopnjevalne interakcije: V besedilu piše (Lionni, 2015, str. 11): »V šoli mirno sedita v ravnih vrstah.« Ilustracija pokaže, kakšne so te vrste (trije učenci v vsaki vrsti), mali modri in mali rumeni sedita skupaj, v skupini je še sedem drugih otrok. K branju slikanice lahko pristopimo le s pomočjo multimodalne analize. Učencem preberemo besedilo in skupaj si ogledujemo slike. Nato slikanico ponovno pogledamo z namenom pogovora o ilustracijah. Pogovor ob ilustracijah vključuje natančno opazovanje, opisovanje, analizo in interpretacijo. Vprašanja, ki jih ob tem postavljamo, so:

- Kaj vidiš?
- Kaj je upodobljeno (liki, prostor, predmeti, geste, simboli ...)?

- Kako je upodobljeno (črte, barve, kompozicija ...)?
- Kako informacija, ki si jo dobil z ilustracije, spreminja/dopolni informacijo, ki si jo prejel iz besedila?

V nadaljevanju podajamo primere ciljev s področja slovenščine¹ in likovne umetnosti², ki bi jih lahko vključili v načrtovanje medpredmetno zastavljenega poučevanja pri obravnavi slikanice *Mali modri in mali rumeni* ter primere likovnih nalog³ (Tabele od 4 do 8). Likovni odzivi na prebrano slikanico so v praksi posebej velik izziv, saj velikokrat zasledimo aktivnosti, ki ne vodijo v ustvarjalno reševanje likovnih nalog. Namesto da bi učencem omogočili produktivni likovni odziv na slikanico, učenci običajno po branju v zvezek narišejo/prerišejo motiv iz slikanice.

1 Učni načrt, Slovenščina (2018). Pridobljeno s http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina.pdf. 12. 5. 2019.

2 Učni načrt, Likovna vzgoja (2004). Pridobljeno s http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_likovna_vzgoja.pdf. 5. 5. 2017.

3 Vse likovne naloge so z učenci izvedli študentje Univerze v Mariboru, Pedagoške fakultete. Študentje tretjega letnika razrednega pouka so v okviru Praktičnega usposabljanja IV izvedli nastop pri pouku likovne umetnosti na Osnovni šoli Janka Padežnika v Mariboru.

Tabela 4: Možnosti medpredmetnega načrtovanja v **prvem razredu** in primeri likovnih nalog

RAZRED	SLOVENŠČINA	LIKOVNA UMETNOST	LIKOVNA NALOGA
1.	<p>Poskušajo brati slikanico s pomočjo ilustracij.</p> <p>Poiščejo podobnosti med književno osebo in seboj, povedo, kako bi ravnali sami, če bi bili v podobnem položaju kot književna oseba.</p>	<p>Ob likovnih delih spoznavajo likovne pojme, povezane s slikanjem (barva, ploskev, mešanje barv).</p> <p>Izkustveno mešajo barve in z njimi naslikajo sliko. Razvijajo občutek za mešanje barv.</p>	<p>Likovni problem: mešanje barv</p> <p>Likovna tehnika: slikanje z oljnimi pasteli</p> <p>Likovni motiv: moj prijatelj</p>

Primeri likovnih izdelkov v prvem razredu: Tabela 5: Možnosti medpredmetnega načrtovanja v **drugem razredu** in primeri likovnih nalog

RAZRED	SLOVENŠČINA	LIKOVNA UMETNOST	LIKOVNA NALOGA
2.	<p>Berejo še neznano krajše besedilo (slikanico).</p> <p>Ugotavljajo, v čem se književna oseba od njih razlikuje.</p> <p>Ob besedilu spoznavajo in opazujejo razlike med svetom, v katerem živijo, in domišljjskim svetom v umetnostnem besedilu.</p>	<p>Ob likovnih delih spoznavajo likovne pojme, povezane s slikanjem (primarne in sekundarne barve). Mešajo primarne barve ter s tem dobijo sekundarne barve in z njimi naslikajo sliko. Razvijajo občutek za gradnjo slike od celote k delom.</p>	<p>Likovni problem: primarne in sekundarne barve</p> <p>Likovna tehnika: slikanje s tempero</p> <p>Likovni motiv: moj prijatelj in jaz</p>

Primeri likovnih izdelkov v drugem razredu:

Tabela 6: Možnosti medpredmetnega načrtovanja v **tretjem razredu** in primeri likovnih nalog

RAZRED	SLOVENŠČINA	LIKOVNA UMETNOST	LIKOVNA NALOGA
3.	<p>Vživljajo se v književno osebo, ki je sicer drugačna od njih, a jim je še vedno zelo podobna – podobnosti in razlike.</p> <p>Navajajo motive za ravnanje književne osebe, ki jih poznajo iz izkušenskega sveta.</p> <p>Ubesedujejo čustva in razpoloženje književnih oseb, ugotovitve ponazarjajo s podatki iz besedila.</p>	<p>Ob likovnih delih spoznavajo likovne pojme, povezane s slikanjem (barvna ploskev in barvna linija).</p> <p>Trgajo, izrezujejo in lepijo različne barvne ploskve in z njimi oblikujejo barvne kompozicije. Se navajajo na samostojno izbiro barv slikovnih podlag.</p>	<p>Likovni problem: barvna ploskev in barvna linija</p> <p>Likovna tehnika: kombinirana (kolaž in barvni flomastri)</p> <p>Likovni motiv: Igra s prijatelji v parku/na igrišču</p>

Primeri likovnih izdelkov v tretjem razredu:

Tabela 7: Možnosti medpredmetnega načrtovanja v **četrtem razredu** in primeri likovnih nalog

RAZRED	SLOVENŠČINA	LIKOVNA UMETNOST	LIKOVNA NALOGA
4.	<p>Učenci in učenke z učiteljevo pomočjo določijo, o čem govori besedilo, z osrednjo temo otroštvo.</p> <p>Prepoznajo motive za ravnanje književnih oseb in svoje mnenje utemeljujejo z zgledi iz besedila.</p>	<p>Ob likovnih delih spoznavajo likovne pojme, povezane z oblikovanjem na ploskvi (svetlostni odtenek). Pridobivajo si izkušnje z različnimi načini mešanja barv. Razvijajo izrazne možnosti pri oblikovanju na ploskvi in s tem negujejo individualni likovni izraz.</p>	<p>Likovni problem: svetlostni odtenek</p> <p>Likovna tehnika: slikanje s tempero</p> <p>Likovni motiv: s prijateljem se igrava</p>

Primeri likovnih izdelkov v četrtem razredu:

Tabela 8: Možnosti medpredmetnega načrtovanja v **petem razredu** in primeri likovnih nalog

RAZRED	SLOVENŠČINA	LIKOVNA UMETNOST	LIKOVNA NALOGA
5.	Z učiteljevo pomočjo določijo, o čem govori besedilo, z osrednjo temo nenavadna stvarnost. Oblikujejo svoje stališče do ravnanja književnih oseb in ga utemeljijo.	Ob likovnih delih spoznavajo likovne pojme, povezane z oblikovanjem na ploskvi (tople in hladne barve). Izvedejo kolaž. Razvijajo občutek za razporejanje oblik na ploskvi.	Likovni problem: tople in hladne barve Likovna tehnika: kolaž Likovni motiv: moja družina

Primeri likovnih izdelkov v petem razredu:

Sklep

Medpredmetno obravnavanje slikanic lahko pomeni prvi korak k razvijanju multimodalne pismenosti, ki je zastopana v 3. gradniku, poimenovanem Razumevanje koncepta bralnega gradiva, in sicer (Gradniki bralne pismenosti, 2018, str. 4): »[O]rientacija v bralnem gradivu, povezovanje besednega in slikovnega dela v besedilu, poznavanje in obvladovanje smeri branja, celostno branje multimodalnih besedil, poznavanje tiskanih in digitalnih gradiv.« Gradniki bralne pismenosti so za šolski prostor pomembni zlasti zato, ker spodbujajo bralno pismenost pri vseh predmetih oz. področjih od vrtca do konca srednješolskega izobraževanja. Večina informacij, ki so jim učenci izpostavljeni v šolskem prostoru, je multimodalnih, saj učenca nagovarjajo z besedo in sliko (npr. učbeniki, delovni zvezki, plakati). Vendar velikokrat k branju pristopamo še vedno tako, da dajemo prednost besedilu, slike pa sprejemamo pasivno. Multimodalno besedilo običajno učencu ne poda jasno začrtane smeri branja, ampak mora sam presoditi, kaj bo prebral najprej in kaj pozneje, kaj od ponujenega bo sploh prebral in kaj izpustil (npr. branje spletnih strani), hkrati je navajanje na izbirni način branja in sestavljanje pomenov iz več kodov sporočanja temelj razvoja bralne pismenosti.

Vir:

Lionni, L. (2015): *Mali modri in mali rumeni*. Dob: Miš.

Literatura:

Graham, M. S., Benson, S. (2010). A Springboard Rather Than a Bridge: Diving into Multimodal Literacy. *The English Journal* 100/2. 93–97. <https://eric.ed.gov/?id=EJ906290> (pridobljeno 5. 2. 2019)

Haramija, D., Batič, J. (2013). *Poetika slikanice*. Murska Sobota: Franc-Franc.

Nikolajeva, M. (2003). Verbalno in vizualno: slikanica kot medij. *Otrok in knjiga*, 58, str. 5–26.

Projekt OBJEM, 2018: *Gradniki bralne pismenosti* (Delovno gradivo). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Zahvala

Za likovna dela, ki so vključena v prispevek, se najlepše zahvaljujemo razrednim učiteljicam in vzgojiteljicam ter učencem Osnovne šole Janka Padežnika v Mariboru.